

Original Research Paper**Environmental aspects determining richness of predaceous diving beetle species
(Family Dytiscidae)**

*Mahsa Ebrahimian Dehkordi, Mohammad Saeed Heydarnejad**

Department of Animal Sciences, Faculty of Science, Shahrekord University, Shahrekord, Iran

Key Words

Aquatic Coleoptera
Shahrekord
Dytiscidae
Ecological Factors
Iran

Abstract

Introduction: Aquatic beetles from the Dytiscidae family are known as predatory diving beetles. This group of insects, with more than 4000 species, is the largest and the most diverse family of aquatic insects. The aim of this study was to identify the environmental aspects affecting the population of this type of aquatic beetles.

Materials & Methods: Sampling was done seasonally with the help of a net and a special sampling net for one year at six stations in the Shahrekord region, and ecological factors such as water temperature (WT), water pH and water electrical conductivity (EC) were measured. The data were analyzed with the help of linear regression and also through Canonical Correspondence Analysis (CCA).

Results: CCA bi-plots and linear regression showed that water temperature with a correlation coefficient of 1.336 has the strongest effect on the distribution of the aquatic beetles ($P < 0.01$). In addition, this study showed that the measured variables (pH, EC, WT) are excellent predictor variables in the direction of the richness of the predaceous diving beetles.

Conclusion: The results of the present study showed that the ecological factors affecting the richness of predaceous diving beetle population are shown as follows: water temperature > water EC > water pH

* Corresponding Author's email: m_heydarnejad@yahoo.com, msh@utas.edu.au

Received: 28 September 2022; Reviewed: 31 October 2022; Revised: 2 January 2023; Accepted: 2 February 2023

(DOI): [10.22034/AEJ.2023.378440.2922](https://doi.org/10.22034/AEJ.2023.378440.2922)

مقاله پژوهشی

جنبه‌های زیست‌محیطی تعیین‌کننده غنای گونه‌های خانواده Dytiscidae

مهسا ابراهیمیان‌دهکردی، محمدسعید حیدرنژاد*

گروه علوم جانوری، دانشکده علوم، دانشگاه شهرکرد، شهرکرد، ایران

کلمات کلیدی

قاب بالان آبی
شهرکرد
خانواده Dytiscidae
عوامل اکولوژیکی
ایران

چکیده

مقدمه: قاب‌بالان آبی از خانواده (Dytiscidae) به عنوان قاب‌بالان غواص شکارچی شناخته می‌شوند. این گروه از حشرات با بیش از ۴۰۰۰ گونه بزرگ‌ترین و متنوع‌ترین خانواده از قاب‌بالان آبی به‌شمار می‌روند. هدف از این مطالعه شناسایی جنبه‌های زیست‌محیطی موثر بر جمعیت این نوع قاب‌بالان آبی بود.

مواد و روش‌ها: نمونه‌برداری‌ها به کمک ساچوک و تور مخصوص نمونه‌برداری به مدت یک‌سال در شش ایستگاه و در منطقه شهرکرد و در هر فصل از سال نمونه‌برداری شد و عوامل اکولوژیکی مانند دمای آب (WT)، مقدار pH آب و هدایت الکتریکی آب (EC) اندازه‌گیری گردید. داده‌ها به کمک رگرسیون خطی و نیز از طریق تجزیه و تحلیل همبستگی کانونی (CAA) مورد بررسی قرار گرفتند.

نتایج: بای‌پلات‌های CCA و رگرسیون خطی نشان داد که دمای آب با ضریب همبستگی ۱/۳۳۶ قوی‌ترین تأثیر را بر توزیع گونه‌های خانواده Dytiscidae دارد ($P < 0.01$). به علاوه، این مطالعه نشان داد که متغیرهای اندازه‌گیری شده (WT، EC، pH) متغیرهای پیش‌بینی‌کننده عالی در جهت غنای خانواده Dytiscidae بودند.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش حاضر نشان داد که عوامل اکولوژیکی مؤثر بر غنای جمعیت خانواده Dytiscidae به شکل ذیل نشان داده می‌شود: دمای آب $< EC < pH$ آب.

مقدمه

(۱۸). به عنوان مثال اسیدپتیه و قلیایی بودن آب بر عوامل مؤثر برای تکمیل چرخه زندگی موجودات تأثیر می‌گذارد (۲۴). از طرف دیگر غنای این موجودات در سفره‌های آبی دایمی بیش از سفره‌های آبی موقت است؛ به طوری که در آب‌های دائمی، این موجودات به راحتی می‌توانند چرخه زندگی خود را کامل کنند (۲۵). بنابراین هدف از این مطالعه شناسایی جنبه‌های زیست‌محیطی مؤثر بر غنای گونه‌های خانواده Dytiscidae بود. برای این کار ابتدا گونه‌های فوق در ایستگاه‌های مورد نظر شناسایی شدند سپس عوامل محیطی تأثیرگذار در پراکنش و ساختار آن‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

مواد و روش‌ها

چهار محال و بختیاری، یکی از ۳۱ استان ایران، در جنوب غربی کشور واقع شده و توسط کوه‌های معروف زاگرس احاطه شده است. پس از ارزیابی مکان‌های حضور قاب‌بالان آبی، نمونه برداری‌ها به کمک ساچوک و تور مخصوص نمونه برداری به مدت یک سال در شش ایستگاه در نزدیکی شهرستان شهرکرد نمونه برداری شد. موقعیت ایستگاه‌های نمونه برداری در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱: موقعیت ایستگاه‌های نمونه برداری

نام محل	طول جغرافیایی	عرض جغرافیایی	ارتفاع از سطح دریا (متر)
پل سودجان	۵۰°۲۱'۰۹"	۳۱°۳۲'۱۷"	۲۳۲۱
چشمه مرغملک	۵۰°۳۰'۱۲"	۳۲°۲۸'۳۶"	۲۵۹۵
چشمه مایک	۵۰°۴۸'۰۶"	۳۲°۳۱'۵۳"	۲۰۹۱
چشمه اسد آباد	۵۰°۳۵'۵۲"	۳۲°۲۲'۳۴"	۲۴۱۷
چشمه پیر بلوط	۵۰°۴۲'۲۹"	۳۲°۲۴'۴۴"	۲۲۱۸
چشمه کاکولک	۵۰°۷۸'۶۴"	۳۲°۴۲'۲۸"	۲۱۵۰

نمونه‌های جمع‌آوری شده را با گیره یا فورسیس از گل و لای خارج کرده و به لوله‌های کوچک یا ویال محتوی اتانول ۷۰ درصد منتقل شدند. در آزمایشگاه، نمونه‌ها به کمک استریومیکروسکوپ (میکروسکوپ تشریح) بررسی و براساس کلیدهای شناسایی (۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹) و مقالات مختلف، تا سطح گونه شناسایی شدند. شناسایی‌ها بر مبنای صفات ریخت‌شناسی همانند تعداد مفاصل شاخک، وجود یا عدم وجود نوارهایی بر روی پیش‌سینه، وجود یا عدم وجود لکه‌های روشن بر روی بال‌پوش، تعداد ناخن، تعداد مفاصل پنجه‌ها، وجود یا عدم وجود سپرچه انجام پذیرفت. برای هر ایستگاه عوامل اکولوژیکی زیر به صورت فصلی (در هر فصل حداقل یک‌بار نمونه برداری) اندازه‌گیری شد: دمای آب (با استفاده از دماسنج جیوه‌ای)، پی‌اچ (به کمک pH متر پورتابل، مدل AZ۸۶۰۱ تاپوان) و هدایت الکتریکی آب (توسط دستگاه سنجش

اطلاعات کمی در مورد فون خانواده Dytiscidae وجود دارد. اخیراً Darilmaz و همکاران، فهرست مشروحی از قاب‌بالان آبی خانواده Dytiscidae ایران گزارش کرده‌است (۱). همین‌طور، Hosseini برای اولین بار به مطالعه فون این نوع قاب‌بالان آبی در استان فارس (۲، ۳، ۴، ۵، ۶) و یا Mousavi و همکاران (۷) و Van Vondel و همکاران (۸) در استان‌های زنجان و همدان این حشرات را مورد مطالعه قرار دادند. همچنین Vafaei و همکاران، گونه‌هایی از قاب‌بالان آبی خانواده فوق در استان‌های مرکزی و تهران شناسایی و معرفی کردند (۹، ۱۰). Heydarnejad، گونه‌هایی از قاب‌بالان آبی را در نزدیکی سد چغاخور شهرکرد شناسایی و توصیف نمود (۱۱). به علاوه Saeidi و Vatandoost، نیز نمونه‌هایی از قاب‌بالان آبی در استان سیستان و بلوچستان را بررسی نمودند (۱۲). همچنین برخی گزارشات پراکنده‌ای در رابطه با قاب‌بالان آبی ایران ارائه شده‌است (۱۳، ۱۴). اکوسیستم‌های آبی با داشتن زیستگاه‌های مختلف از جمله آب‌های جاری و ساکن، مکان‌های مناسبی برای حشرات آبی بوده و برای تعادل اکولوژیکی این اکوسیستم‌ها مهم هستند. در واقع ساختار جمعیت حشرات آبی به عوامل متعددی مانند کیفیت آب، نوع بستر، اندازه ذرات رسوب، جریان آب، در دسترس بودن مواد آلی رسوب، غلظت اکسیژن و همچنین شرایط محیطی اطراف مسیر آب بستگی دارد (۱۵). چون حشرات آبی منعکس‌کننده تغییرات محیطی‌اند لذا غالباً از آن‌ها به عنوان اثرات فعالیت‌های انسانی بر سیستم آبی استفاده می‌شود که اطلاعاتی در مورد زیستگاه و کیفیت آب ارائه می‌دهند (۱۶). ضمناً اکوسیستم‌های آب‌شیرین به‌طور مداوم در اثر تشدید مدیریت جنگل یا فعالیت‌های کشاورزی از بین رفته و تخریب می‌شوند (۱۷). در این رابطه، حفاظت از تنوع زیستی آب‌شیرین نیازمند اطلاعات بهتر در مورد شاخص‌های کیفیت زیست محیطی است (۱۸). حشرات آبی در اکوسیستم‌های آب‌شیرین نقش کلیدی در پیوند تولید اولیه، مواد آلوکتونی (منابع مواد مغذی یا مواد آلی که از خارج از اکوسیستم آبی اضافه می‌شوند) و شکارچینی که در قله زنجیره غذایی هستند دارد (۱۷، ۱۹). همچنین قاب‌بالان آبی به دلیل تنوع گونه‌ای بالا و تحمل کم آن‌ها به شرایط اکولوژیکی به عنوان گونه‌های شاخص بیولوژیک محسوب می‌شوند چون قاب‌بالان آبی به شرایط محیطی بسیار حساس هستند (۱۹، ۲۰) و جمعیت آن‌ها می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلف محیطی قرار گیرد عواملی از جمله pH (۲۱)، هدایت الکتریکی آب (۲۲)، پوشش گیاهی و شیمی آب (۲۳). مطالعات نشان داده است که دمای آب، pH آب، غلظت کل مواد آلی، محتوای فسفر، پوشش گیاهی و هدایت الکتریکی آب عوامل مؤثر بر ساختار جمعیت‌های آبی هستند

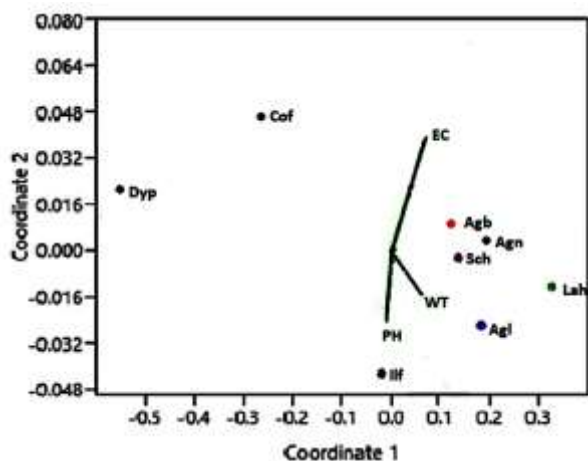
نتایج

در مجموع ۱۲۳ نمونه، از جمله ۸ گونه در ۶ جنس متعلق به خانواده Dytiscidae شناسایی شدند که شامل: *Agabus bipustulatus*, *Agabus biguttatus*, *Agabus nebulosus* Forster 1771, Linnaeus 1767, *Ilybius fuliginosus*, *Laccophilus hyalinus* De Geer 1774, Olivier 1795, *Dytiscus persicus*, *Colymbetes fuscus* Linnaeus 1758, Fabricius 1792, *Scarodytes halensis* Fabricius, 1787 و Wehncke 1876 هستند (جدول ۲).

جدول ۲: فهرست شناسایی شده از گونه‌های قاب‌بالان آبی خانواده Dytiscidae در ایستگاه‌های نمونه برداری شده

خانواده	جنس	گونه	تعداد	مکان نمونه برداری	علامت اختصاری
Dytiscidae	<i>Agabus</i>	<i>bipustulatus</i>	۶۵	اسدآباد/مایک/مرغملک/پیربلوط/کاکولک/سودجان	Agb
Dytiscidae	<i>Agabus</i>	<i>nebulosus</i>	۱	مرغملک	Agn
Dytiscidae	<i>Agabus</i>	<i>biguttatus</i>	۱۰	پیربلوط/مرغملک	Agi
Dytiscidae	<i>Laccophilus</i>	<i>hyalinus</i>	۱۳	سودجان	Lah
Dytiscidae	<i>Ilybius</i>	<i>fuliginosus</i>	۴	سودجان	Ilf
Dytiscidae	<i>Colymbetes</i>	<i>fuscus</i>	۵	اسدآباد/سودجان	Cof
Dytiscidae	<i>Dytiscus</i>	<i>persicus</i>	۴	اسدآباد	Dyp
Dytiscidae	<i>Scarodytes</i>	<i>halensis</i>	۲۱	کاکولک/مایک/سودجان	Sch

آب (محور اول) به عنوان مهم‌ترین عامل محیطی تعریف می‌شود. محور دوم با هدایت الکتریکی آب (EC) همبستگی دارد و محور سوم نشان دهنده گرادیان pH است (شکل ۱).

شکل ۱: نمودار ترتیب گونه‌ها در مقابل عوامل محیطی تجزیه و تحلیل همبستگی کانونی (CAA)

نقاط مورد نظر علامت اختصاری گونه‌های خانواده Dytiscidae است که قبلاً شناسایی شده‌اند. محورهای افقی و عمودی همبستگی گونه‌های مورد نظر را در ارتباط با عوامل محیطی نشان می‌دهد.

پورتابل هدایت الکتریکی مدل (AZ۸۳۰۱). برای بررسی رابطه بین هر یک از عوامل اکولوژیکی و پراکنش خانواده Dytiscidae از تحلیل رگرسیون خطی استفاده شد. علاوه بر این، از تجزیه و تحلیل همبستگی کانونی یا CCA (Canonical Correlation Analysis) به عنوان یک روش چند متغیره برای مشخص کردن رابطه بین عوامل اکولوژیکی و فراوانی خانواده Dytiscidae استفاده شد. تمامی تجزیه و تحلیل‌های آماری با استفاده از SPSS نسخه ۱۹/۰ انجام شد. تمام نمونه‌ها پس از شناسایی در موزه جانورشناسی دانشگاه شهرکرد نگه‌داری شدند.

همین‌طور جدول ۳ میانگین عوامل اکولوژیکی اندازه‌گیری شده به ازای هر ایستگاه را نشان می‌دهد.

جدول ۳: میانگین متغیرهای اندازه‌گیری شده (EC, pH, WT) در ایستگاه‌های مختلف

نام محل	میانگین دمای آب (°C)	میانگین EC (μ/cm)	میانگین pH
پل سودجان	۱۴/۶۵	۳۶۵	۸/۶۷
چشمه مرغملک	۱۳/۵	۳۵۶	۸/۳۷
چشمه مایک	۱۴/۳	۳۰۸/۵	۸/۷۹
چشمه اسدآباد	۱۷/۵	۴۶۷	۸/۶
چشمه پیربلوط	۱۸	۳۳۶	۸/۴۲
چشمه کاکولک	۱۵	۳۸۶	۸/۸

تجزیه و تحلیل از مجموعه داده‌های محیطی نشان داد که سه متغیر اندازه‌گیری شده (EC, pH, WT) متغیرهای پیش‌بینی‌کننده عالی برای پراکنش و غنای خانواده Dytiscidae هستند که در این میان اثر عامل دمای آب بسیار بیش‌تر از دیگر عوامل بود. بای‌پلات‌های CCA نشان می‌دهد که محورهای CCA از ارقام محیطی نسبتاً بالایی برخوردار هستند که این موضوع نشان‌دهنده رابطه نزدیک بین عوامل محیطی انتخاب شده و قاب‌بالان آبی مذکور است. در واقع دمای

معرفی شده‌اند (۳۱). همین‌طور *Agabus nebulosus* که فقط در استان آذربایجان گزارش شده است (۳۲). گونه *Scarodytes halensis* در بخش‌هایی از استان‌های قزوین و البرز، نمونه *Laccophilus hyalinus* در مناطقی از استان گیلان و البرز (۳۳) و بالاخره گونه‌های *Illybius fuscus* و *Colymbetes fuscus* و *Dytiscus persicus* فقط از استان آذربایجان معرفی شده‌اند (۳۲). عوامل محیطی در هر زیستگاه آبی نقش مهمی در وجود و پراکندگی حشرات آبی و قاب‌بالان دارد (۳۴). دمای آب، هدایت الکتریکی آب، pH، اکسیژن محلول، کدورت، سرعت و چگالی جریان، ویژگی‌های زمین، فلزات سنگین، شوری، و غیره، از جمله متغیرهای اکولوژیکی مؤثری هستند که بر جمعیت حشرات آبی و قاب‌بالان آبی اثر دارند (۱۶). از آنجایی که این عوامل مستقیماً با هرگونه تغییر در کیفیت آب تأثیر می‌گذارند، به‌عنوان شاخص‌های زیستی یا برای فعالیت‌های پایش زیستی استفاده می‌شوند. مفهوم شاخص‌های بیولوژیکی و پایش بیولوژیکی با استفاده از حشرات آبی بر اساس تنوع، فراوانی و پراکندگی آن‌ها در ارتباط با شرایط فیزیکی و شیمیایی زیستگاه‌ها تعریف می‌شود (۳۵). تجزیه و تحلیل عوامل اکولوژیکی نشان داد که در این مطالعه دمای آب بیش‌ترین تأثیر را بر توزیع خانواده *Dytiscidae* دارد. EC و pH از دیگر عوامل تأثیرگذار هستند. دمای آب یکی از عوامل محیطی اصلی موثر بر ساختار و عملکرد اکوسیستم‌های آبی است (۳۶) و تغییرات دمای آب می‌تواند اثرات مهمی بر جوامع بیولوژیکی آبی داشته باشد. در واقع دمای آب مؤثرترین عامل برای رشد حشرات آبی است و چرخه زندگی آن‌ها به شدت تحت تأثیر چرخه‌های دما قرار دارد (۳۱). میانگین دمای آب اندازه‌گیری شده در این مطالعه ۱۶/۴۵ و در نمونه‌های بالغ بین ۱۱ تا ۲۸ درجه سانتی‌گراد متغیر بود. منطبق با این تحقیق، برخی دیگر محققان دریافته‌اند که دمای آب تأثیر قابل توجهی بر غنای جمعیت حشرات آبی و قاب‌بالان آبی دارد تا آن حد که حتی بقای آن‌ها به دمای آب بستگی دارد (۳۷، ۳۸). دمای آب بر الگوهای غنای گونه‌ها، ترکیب، تراکم و پراکنش موجودات آبی، تأثیر می‌گذارد (۳۸، ۳۹، ۴۰). به‌طور کلی دمای آب مؤثرترین متغیر محیطی در سرعت رشد و نمو بوده (۴۱) و حشرات آبی تحت تأثیر تغییرات دما در طول چرخه زندگی خود به‌ویژه در مراحل تخم و رشد و نمو جنینی قرار می‌گیرند (۴۲). EC یا رسانایی الکتریکی آب توانایی آن در هدایت الکتریسیته است که تابع کل مواد جامد محلول در آب بوده و کیفیت آب را تعیین می‌کند (۳۷). بنابراین، هدایت الکتریکی آب به غلظت یون موجود در آب بستگی دارد. EC آب تأثیر قابل توجهی بر موجودات آبی دارد و هر نوع جاندار نسبت EC دامنه تحمل خاصی دارد (۴۳، ۴۴). علاوه بر این، شوری و کل مواد جامد محلول در آب یا (TDS) به‌هنگام محاسبه EC آب باید در نظر گرفته شود به‌طوری‌که شوری

نهایتاً در میان عوامل محیطی انتخاب شده، دمای آب، یک عامل کلیدی تعیین‌کننده فراوانی قاب‌بالان آبی خانواده *Dytiscidae* است. همین‌طور از نتایج تحلیل رگرسیون خطی می‌توان نتیجه گرفت که دمای آب (با ضریب همبستگی ۱/۳۳۶) بیش‌ترین تأثیر را بر فراوانی گونه‌ها داشته است. فاکتورهای بعدی که بیش‌ترین تأثیر را داشته است عبارتند از: EC آب (با ضریب همبستگی ۱/۱۵۴) و pH آب (با ضریب همبستگی ۰/۴۹۳). بنابراین، اهمیت عوامل اکولوژیکی به شکل دمای آب $EC < pH$ و در مجموع می‌توان معادله زیر را برای بیان ارتباط بین غنای جمعیت قاب‌بالان آبی خانواده *Dytiscidae* و فاکتورهای اکولوژیکی بیان کرد:

$$Y = -18.704 - 1.375 WT + 1.479 \text{ water pH} + 0.088 \text{ water EC}$$

بحث

یکپارچگی اکولوژیکی در هر محیط آبی برای نظارت بر پایداری آن و هرگونه تغییر در سیستم اکولوژیکی مهم است (۳۰). کار حاضر به‌منظور بررسی جمعیت قاب‌بالان آبی خانواده *Dytiscidae* و برخی عوامل اکولوژیکی (متغیرهای فیزیوشیمیایی) در منطقه شهرکرد انجام شد. مشابه بسیاری از مطالعات دیگر، این مطالعه خانواده *Dytiscidae* را به‌عنوان فراوان‌ترین خانواده قاب‌بالان آبی از لحاظ تعداد گونه شناسایی کرد (۲، ۳، ۴، ۱۶). در این مطالعه گونه‌های *Agabus bipustulatus*، *Scarodytes halensis* و *Linnaeus 1767* بیش‌تر ایستگاه‌های نمونه‌برداری یافت شدند. گونه *Agabus bipustulatus* بسیار گسترده بوده و یکی از معمول‌ترین خانواده *Dytiscidae* است به‌همین دلیل در تمامی ایستگاه‌های نمونه‌برداری یافت شدند. در واقع این گونه علاوه بر اروپا در سرتاسر آسیا و تا چین یافت می‌شود (۲۸، ۲۹). این گونه آب‌راکد را ترجیح می‌دهد، اما در قسمت‌های محافظت شده و کند حرکت رودخانه‌ها و در میان پوشش گیاهی آبی حاشیه‌ای نیز دیده می‌شود (۲۹). هم بالغین و هم لاروها در طول سال وجود دارند و در هر دو مرحله شکارچی هستند و از طیف وسیعی از غذاها تغذیه می‌کنند. لاروها فاقد موهای شنا هستند و با راه رفتن حرکت می‌کنند، آب را رها می‌کنند و یک پيله خاکی کروی می‌سازند که در آن شفیره می‌شوند (۲۷، ۲۸). گونه *Scarodytes halensis* یک نمونه دیگر از خانواده *Dytiscidae* است که گستردگی کم‌تری داشته اما در نیمی از ایستگاه‌های نمونه‌برداری یافت شدند. این نمونه بین ۴ تا ۴/۵ میلی‌متر طول دارد و در ایستگاه‌هایی که عمق آب کم بود یافت گردیدند. گونه‌های مشابه با گونه‌های شناسایی شده در این مطالعه که قبلاً در ایران گزارش شده‌اند شامل گونه‌های *Agabus bipustulatus* و *Agabus biguttatus* هستند که از استان‌های تهران، البرز و آذربایجان

2. **Hosseini, Sh., 1992.** A report on the aquatic Coleoptera of Bushehr, Iran. Latiss Balfour-Browne Club. 10 p.
3. **Hosseini, Sh., 1992.** Report on the aquatic Coleoptera of Hormozgan, Iran. Latiss Balfour-Browne Club. 22 p.
4. **Hosseini, Sh., 1994.** A survey of the water Beetles of Khuzestan, Iran. Latiss Balfour-Browne Club. 23 p.
5. **Hosseini, Sh., 1995.** Report on the aquatic Coleoptera of Guilan, a province in the North of Iran. Latiss Balfour-Browne Club. 11 p.
6. **Hosseini, Sh., 1995.** Water beetles in the Mazandaran Province, North of Iran. Latiss Balfour-Browne Club. 20 p.
7. **Mousavi, A.M., Marjanyan, B. and Kalashian, M.Y., 2016.** Contribution to the knowledge of the fauna of aquatic Adepaga (Coleoptera) of Mazadaran province of Iran (Families Haliplidae and Dytiscidae). Hum Spa Int Alm. 5: 18-21.
8. **Van Vondel, B.J., Ostovan, H. and Ghahari, H., 2017.** An annotated checklist of Iranian Myxophaga (Hydroscaphidae, Sphaeriusidae) and Adepaga (Gyrinidae, Haliplidae, Noteridae, Rhyssodidae) (Insecta: Coleoptera). Zootaxa. 4216: 225-246.
9. **Vafaei, R., Ostovan, H., Incekara, U. and Pestic, V., 2007.** Faunistic study of the aquatic beetles (Coleoptera: Polyphaga) of Markazi Province (Central Iran) with new records. Arch Biol Sci. 59: 239-242.
10. **Vafaei, R., Darilmaz, M.C., Nazari, E., Incekara, U. and Piazak, N., 2007.** Contributions to the knowledge of Iranian aquatic Coleoptera fauna (Dytiscidae, Gyrinidae, Helophoridae and Hydrophilidae) with new records and notes on the rare species *Coleostoma transcaspicum* Reitter, 1906. Act Entomol Serb. 14: 101-107.
11. **Heydarnejad, M., 2010.** Length-weight relationship for aquatic beetle in a marsh in Iran. Acta Entomol Sinica. 53: 932-935.
12. **Saeidi, Z. and Vatandoost, H., 2018.** Aquatic insect from Iran for possible use of biological control of main vector-borne disease of malaria and water indicator of contamination. Iran J Arthr Dis. 2: 1-15.
13. **Payakka, A. and Prommi, T., 2014.** Aquatic Insects Biodiversity and water quality parameters of receiving water body. Cur World Environ. 1: 53-58.
14. **Khosheghbal, R. and Shapoori, M., 2021.** Assessment on bentic of Kselian river in savadkooh Province. AEJ. 13: 347-354.
15. **Hajiaghaci, F. and Mahalleh, G., 2020.** Evaluation of water quality in Ghaleh Rudkhan River using macroinvertebrate density and Hilsenhoff Biotic Index. Journal of Animal Environment. 13: 335-344. (In Persian)
16. **Heino, J., 2009.** Biodiversity of aquatic insects: spatial gradients and environmental correlates of assemblage-level measures at large scales. Freshw Rev. 2: 1-29.
17. **Bogardi, J.J., Leentvaar, J. and Sebesvári, Z., 2020.** Biologia Futura: integrating freshwater ecosystem health in water resources management. Biol Futura. 71: 337-358.
18. **Baili Donga, B., Gengb, C., Caia, Y. and Lanzhu, J., 2014.** Aquatic Coleoptera response to environmental factors of freshwater ecosystems in Changbai Mountain, northeast China. Aqua Eco Health Manage. 17: 171-178.
19. **Ifigenia, K., Georgios, E., Ioannis, L. and Constantinos, P., 2014.** Assessment of a Mediterranean shallow lentic ecosystem (Lake Pamvotis, Greece) using benthic community diversity: Response to environmental parameters. Limnol. 36: 269-278.
20. **Miserendino, M.L. and Archangelsky, M., 2006.** Aquatic Coleoptera distribution and environmental relationships in a Large Patagonian River. Internat. Rev. Hydrobiol. 91: 423-437.

بر اکسیژن محلول در آب، pH و عوامل تغذیه‌ای آن تأثیر می‌گذارد (۳۴) که این عوامل به‌نوبه بر غنای حشرات آبی مؤثر است به‌عنوان مثال، *Trichocorixa verticalis verticalis* یک حشره آبی است که می‌تواند در مقادیر بالای EC آب زیست کند (۴۵). هدایت الکتریکی آب بر روی غنا و فراوانی قاب‌بالان آبی تأثیر دارد (۴۶) و در ساختار جوامع حشرات زیستگاه‌های لوتیک (آب‌های روان) مهم است (۴۷). در این مطالعه تعداد و فراوانی کل قاب‌بالان آبی رابطه قوی با هدایت الکتریکی نشان داد. کم‌ترین EC اندازه‌گیری شده ۲۵۴ و بیش‌ترین آن ۵۴۴ با میانگین $369 \mu/cm$ بود و حداقل یک گونه از نمونه‌های شناسایی شده (*Agabus bipustulatus*) در چندایستگاه با بیش‌ترین مقدار EC یافت گردید. گرچه میزان شوری آب در این مطالعه اندازه‌گیری نشد اما به‌دلیل ارتباط مستقیم EC با شوری احتمالاً گونه فوق نسبت به شوری هم مقاوم‌تر است. این نتیجه‌گیری براساس این حقیقت است که گونه‌هایی که در آب‌های ایستا زندگی می‌کنند نسبت به نمونه‌هایی که در آب‌های روان‌سکنی دارند نسبت به شوری تحمل بیش‌تری دارند (۴۸) چرا که نمونه فوق در زیستگاه‌هایی دیده شد که آب آن‌ها راکد بود. برای حشرات آبی و قاب‌بالان آبی، سطح pH محیط بر تعادل در ترکیب یونی مایع بدن تأثیر می‌گذارد (۴۹) تا آن حد که در حفظ هموستاز و تعادل فیزیولوژیک نقش اصلی دارد (۴۰، ۴۱). مثلاً pH زیستگاه آبی یک عامل فیزیکی اصلی است که بقا و در نتیجه توزیع گونه‌های پشه را محدود می‌کند (۵۰). نتایج آماری این مطالعه نشان می‌دهد که pH آب یک شاخص دیگر اکولوژیک اما کم‌اهمیت‌تر برای حضور این موجودات در زیستگاه‌های آبی است. به‌طور کلی موجودات آبی معمولاً در pH ۹-۵ زندگی می‌کنند، در حالی که حشرات آبی و قاب‌بالان آبی pH قلیایی و خنثی را ترجیح می‌دهند، اما سطح pH برای هر خانواده متفاوت است (۱۸، ۲۴، ۴۷، ۵۱). میانگین pH آب اندازه‌گیری شده در این مطالعه ۷/۷۵ و دامنه آن ۶/۷۲ تا ۷/۷۸ بود. از سوی دیگر، قلیایی بودن بالای آب با جلوگیری از تشکیل اسیدهای آلی، تجزیه را افزایش می‌دهد و در نتیجه مواد غذایی بیش‌تری در محیط ایجاد می‌شود و پوشش گیاهی شناور می‌شود (۲۱). کم‌اهمیت بودن ارتباط pH با غنای قاب‌بالان آبی نسبت به سایر عوامل اکولوژیک در برخی دیگر از مطالعات قبلی آمده است به طوری که تفاوت قابل ملاحظه‌ای میان مقادیر مختلف pH آب و حضور قاب‌بالان آبی مشاهده نشده است (۵۲، ۵۳، ۵۴).

منابع

1. **Darilmaz, M.C., Ostovan, H. and Ghahari, H., 2020.** An Annotated Checklist of Iranian Dytiscidae (Insecta: Adepaga: Coleoptera). Trans Am Entomol Soc. 146: 165-196.

- ecological impacts of thermal changes on aquatic macroinvertebrates. Riv Res App. 29: 1100-1109.
40. **Dallas, H.F. and Ross-Gillespie, R., 2015.** Sublethal effects of temperature on freshwater organisms, with special reference to aquatic insects. Water SA. 41: 712-726.
 41. **Ragland, G.J. and Kingsolver, J.G., 2008.** The effect of fluctuating temperatures on ectotherm life-history traits: comparisons among geographic populations of *Wyeomyia smithii*. Evol Ecol Res. 10: 29-44.
 42. **Chuche, J. and Thiéry, D., 2012.** Egg incubation temperature differently affects female and male hatching dynamics and larval fitness in a Leafhopper. Ecol Evol. 2: 732-739.
 43. **Sukhpreet, K., Hundal, S.S. and Bhullar, M.B., 2021.** Water quality parameters and their correlation with Aquatic insects in village ponds of South-West Punjab. J Punj Acad Sci. 21: 1-15.
 44. **Prommi, T. and Pyakka, A., 2015.** Aquatic insect biodiversity and water quality parameters of streams in Northern Thailand. Sains Malays. 44: 707-717.
 45. **Fenoglio, S., Bonada, N., Guareschi, S., Lopezrodriguez, M.J. and Millan, A., 2016.** Manuel Tierno de Figueroa J. Freshwater Ecosystems and aquatic insects: a paradox in biological invasions. Royal Soc. 12: 20-37.
 46. **Godoy, L.L., Queirzo, L. and Lodi, S., 2017.** Environment and spatial influences on Aquatic Insect communities in Cerrado Streams: the Relative importance of conductivity, Altitude, and Conservation Areas. Neo Entomol Neo Entomol. 46: 151-158.
 47. **Peeters, E., Gylstra, R. and Vos, J.H., 2004.** Benthic macroinvertebrate community structure in relation to food and environmental variables. Hydrobiol. 15: 109-115.
 48. **Cespedes, V., Pallares, S., Arribas, P., Millan, A. and Velasco, J., 2013.** Water beetle tolerance to salinity and anionic composition and its relationship to habitat occupancy. J Insect Physiol. 59: 1076-1084.
 49. **Ukubuiwe, A.C., Ojianwuna, C.C. and Olayemi, I.K., 2020.** Quantifying the roles of water pH and hardness levels in development and biological fitness indices of *Culex quinquefasciatus* Say (Diptera: Culicidae). J Basic App Zool. 81: 5-10.
 50. **Daily, J.P., Hitt, N.P., Smith, D.R. and Snyder, C.D., 2012.** Experimental and environmental factors affect spurious detection of ecological thresholds. Ecol. 93: 17-23.
 51. **Patrick, M.L. and Bradley, T.J., 2000.** The physiology of salinity tolerance in larvae of two species of *Culex mosquitoes*: the role of compatible solutes. J Exp Biol. 203: 821-830.
 52. **Yee, D.A., Kneitel, J.M. and Juliano, S.A., 2010.** Environmental correlates of abundances of mosquito species and stages in discarded vehicle tires. J Med Entomol. 47: 53-62.
 53. **Bloechl, A., Koenemann, S., Philippi, B. and Melber, A., 2010.** Abundance, diversity and succession of aquatic Coleoptera and Heteroptera in a cluster of artificial ponds in the North German Lowlands. Limnol. 40: 215-225.
 54. **Yazdgedi, Y., 1997.** A preliminary systematic survey of genus *Hydrochara* population in Bamoo mountain, Fars province. Shiraz: Shiraz University. 246 p.
 21. **Eyre, M.D., Ball, S.G. and Foster, G.N., 1986.** An initial classification of the habitats of aquatic Coleoptera in north-east England J Appl Ecol. 23: 841-852.
 22. **Eyre, M.D., Foster, G.N. and Foster, A.P., 1990.** Factors affecting the distribution of water beetles species assemblages in drains of eastern England J Appl Ent. 109: 217-225.
 23. **Armin, B., Stefan, K., Barbara, P. and Albert, M., 2009.** Abundance, diversity and succession of aquatic Coleoptera and Heteroptera in a cluster of artificial ponds in the North German Lowlands. Limnol. 40: 215-225.
 24. **Verberk, W., van Duinen, G., Peeters, T. and Esselink, H., 2001.** Importance of variation in water types for water beetle fauna (Coleoptera) in Korenburgerveen, a bog remnant in the Netherlands. Proc Sec Exp App Entomol Nether Entomol Soc. 12: 121-128.
 25. **Gomezlutz, M.C. and Kehr, A.L., 2017.** A preliminary study of aquatic Coleoptera in temporary ponds and the Ecological variables influencing their richness and diversity. J Entomol Soc Argen. 76: 7-15.
 26. **Jarjees, F.Z., Hanna, N.S. and Toma, J.J., 2019.** Biodiversity of Aquatic Insects in relation to physio-chemical Parameters of Shekh Turab Stream. Passer. 2: 12-16.
 27. **Akunal, A. and Aslan, E.G., 2017.** Ecological investigations on Hydrophilidae and Helophoridae (Coleoptera) specimens gathered from several water bodies of Western Turkey. Knowl. Manag. Aqua Eco. 7: 418-423.
 28. **Wahizatul, A.A., Long, S.H. and Ahmad, A., 2011.** Composition and distribution of aquatic insect communities in relation to water quality in two freshwater streams of Hulu Terengganu, Terengganu. J Sust Soc Man. 6: 148-155.
 29. **Foster, G.N. and Friday, L.E., 2011.** Keys to the adults of the water beetles of Britain and Ireland (Part1). Royal Entomol Soc. AL2 3NS.
 30. **Friday, L.E., 1988.** A key to the adults of British water beetles. Field Stud. 7: 1-151.
 31. **Darilmaz, M.C., Ostovan, H. and Ghahari, H., 2020.** An annotated checklist of Iranian dytiscidae (Insecta: Adepaga: Coleoptera). Trans Am Entomol Soc. 146: 165-196.
 32. **Snegovaya, N. and Shirinova, L., 2022.** Checklist of Aquatic beetles (Coleoptera: Adepaga, Polyphaga) in Azerbaijan Republic. Iran J Animal Biosys. 1: 35-64.
 33. **Vafaei, R., Ostovan, H., İncekara, U. and Pešić, V., 2008.** A faunistic study on the diving beetles (Coleoptera: Dytiscidae) of Markazi province (Central Iran) with the new records. Mun Ent Zool. 3: 165-168.
 34. **Jach, M.A. and Balk, M., 2003.** Key to adults of Chinese water beetle families. Wien. 3: 21-36.
 35. **Zaitsev, F.A., 1972.** Fauna of the USSR (Fauna SSSR) Coleoptera. Volume IV. The Smith Inst Nati Sci Found. 401.
 36. **Chown, S.L., Duffy, G.A. and Sørensen, G.G., 2015.** Upper thermal tolerance in aquatic insects. Curr Op Insect Sci. 11: 1-6.
 37. **Buczyńska, E., Buczyński, P., Zawal, A. and Stępień, E., 2016.** Environmental factors affecting micro distribution of larval caddisflies (Trichoptera) in a small lowland reservoir under different watershed usage. Fun Appl Limnol. 188: 157-170.
 38. **Dallas, H.F. and Rivers-Moore, N., 2012.** Critical Thermal Maxima of aquatic macroinvertebrates- towards identifying bioindicators of thermal alteration. Hydrobiol. 679: 61-76.
 39. **Rivers-Moore, N.A., Dallas, H.F. and Ross-Gillespie, V., 2013.** Life history does matter in assessing potential